

ת"פ 28310/06/14 - מדינת ישראל, באמצעות משטרת ישראל - שלוחת תביעות יהודה ש"י, נגד ש מ ר

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 28310-06-14 מדינת ישראל נ' ר

בפני כבוד השופט אילן סלע

בעניין: מדינת ישראל

באמצעות משטרת ישראל - שלוחת תביעות יהודה ש"י, המאשימה

ע"י עו"ד אבי בוזו

נגד

ש מ ר

הנאשם ע"י ב"כ עו"ד גבי טרונשווילי

גזר דין

הכרעת הדין

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של תקיפת בן זוג לפי סעיף 382(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק"), שיוחסה לו בכתב האישום המתוקן.

2. לפי המתואר בכתב האישום המתוקן, ביום 15.01.14 במהלך ויכוח בין הנאשם לאשתו (להלן: "המתלוננת"), הרים הנאשם שולחן בידיו והתקרב אל המתלוננת. מיד לאחר מכן, ירק הנאשם אל עבר המתלוננת ופגע בה בעורפה.

תסקירי שירות המבחן

3. נתבקש והוגש תסקיר שירות המבחן (ביום 11.10.15), ממנו נלמד אודות הנאשם ואודות הקשר הזוגי בינו ובין המתלוננת. בין היתר עלה כי הנאשם והמתלוננת נשואים מזה 28 שנים ולהם חמישה ילדים בגילאי 21-26.

4. קצינת המבחן ציינה כי הנאשם חש מנוצל על ידי בני משפחתו וכי הוא ציין בפניה שהוא כועס על אשתו וילדיו הנוהגים בפזרנות, ומשכך הוא נוהג כלפיהם באלימות מילולית. מנגד, המתלוננת ציינה בפני קצינת המבחן כי לאורך כל שנות נישואיהם, הנאשם דיבר באופן משפיל כלפיה וכלפי הילדים; המתלוננת ציינה כי היא נהגה להתעלם מהשפלות אלו, אך לעיתים הגיבה באופן ישיר ומעליב כלפי הנאשם. המתלוננת תיארה העדר תקשורת מוחלטת עם הנאשם בשל רצונה להימנע מעימותים עמו, וכי למעשה היא זו שמנהלת לאורך השנים את המשפחה ואת בית המשפחה בגפה. לדבריה, הילדים תומכים בה באופן מלא וההליכים המשפטיים מהווים גורם מרתיע עבור הנאשם, והתנהגותו כלפיה, בסמוך לדיונים המשפטיים, מכובדת יותר מן הרגיל.

5. עוד ציינה קצינת המבחן כי בעבר לנאשם היה קשר עם שירות המבחן בשל הרשעתו בעבירת איומים והיזק לרכוש במזיד, וההתרשמות הייתה כי הנאשם מתקשה בוויסות כעסים ודחפים באופן מותאם. באשר למעשה בגינו הורשע, ציינה קצינת המבחן, כי הנאשם לוקח אחריות חלקית בלבד על מעשיו, תוך שהוא מציין כי דיבר אל אשתו באופן משפיל, בין היתר היות ומרגיש פגוע מצידה. הוא גם הכחיש התנהגות שכללה אלימות פיזית כלפיה וטען כי לא הרים שולחן.

6. קצינת המבחן ציינה כי על אף התנהלותו הלא מכבדת של הנאשם כלפי סביבתו, הוא בעל תפיסות חברתיות בסיסיות חיוביות, וכי מוכן הוא לבחון באופן ראשוני אפשרויות לשיקום המצב המשפחתי. משכך באה קצינת המבחן בהמלצה לשלב את הנאשם בהליך טיפולי לתקופה קצרה על מנת לראות האם קיימת נכונות ממשית מצד הנאשם.

7. בתסקיר משלים מיום 14.04.16 ציינה קצינת המבחן כי הנאשם הופנה לראיון במרכז לטיפול באלימות במשפחה, אך הוא לא נמצא מתאים לטיפול, לאחר שבראיון עמו עלה כי אינו מכיר בבעייתיות שבהתנהלותו ומשליך את קשייו ואת האחריות על מעשיו על אשתו וילדיהם. עוד עלה כי הנאשם אינו מתקשר עם בני משפחתו ואשתו ציינה כי היא מעוניינת להיפרד ממנו. עם זאת, קצינת המבחן המליצה על דחייה נוספת כדי למצוא מסגרת טיפולית מתאימה לצרכיו של הנאשם, בשל נזקקות גבוהה לטיפול.

8. בתסקיר נוסף מיום 03.07.16 ציינה קצינת המבחן כי ניכרת תזוזה מסוימת בעמדותיו הנוקשות של הנאשם הבאה לידי ביטוי בהכרת קשיי התקשורת שלו ובהבנת הצורך האישי בטיפול. עם זאת, הנאשם עדיין מצמצם את אחריותו ואת מידת הפגיעה שלו בבני המשפחה. עוד ציינה כי בשיחה עם אשת הנאשם, היא ציינה בפניה כי מאסה בחיים משותפים עם הנאשם והיחסים ביניהם הפכו לבלתי נסבלים, והיא אף הביעה חשש מפניו. שוב נתבקשה דחייה לשם צירוף הנאשם לטיפול מתאים, בין היתר, כדי להפחית סיכון עתידי.

9. ברם, בתסקיר מיום 10.10.16 עלה כי הניסיונות להזמין את הנאשם לצורך הכנתו לטיפול ביחידה לטיפול באלימות לא צלחו והתרשמות קצינת המבחן הייתה כי הנאשם חסר מוטיבציה וחסר כוחות להשתלבות בתהליך טיפולי. משכך, היא באה בהמלצה להפעיל את המאסר המותנה התלוי ועומד כנגד הנאשם בדרך של עבודות שירות. דחייה נוספת נתבקשה בתסקיר מיום 8.12.16 ולאחר מכן בתסקיר מיום 3.05.17, על אף שלא ניתן היה לזהות שינוי כלשהו, וודאי לא משמעותי. אדרבה, קצינת המבחן ציינה כי על אף שבתקופה זו הנאשם עמד בקשר רציף עם שירות המבחן במטרה למצוא מסגרת טיפולית מתאימה, תגובותיו בשיחות הטלפון כלפי צוות המרכז למניעת אלימות במשפחה וכלפיה היו בוטות ותוקפניות באופן חריג. הנאשם ציין כי במצב הנוכחי, הוא ואשתו חיים בנפרד תחת קורת גג אחת, ואינם נאלצים לשלם את מחיר הגירושין מבחינה כלכלית וחברתית ומונעים פגיעה בשידוכי ילדיהם. אשת הנאשם מסרה לקצינת המבחן כי הנאשם חי בבית אך אינו תורם דבר לניהול משק הבית וכלכלתו, מציק לילדים ומגיב באופן בוטה ובאלימות מילולית כלפיהם. היא ציינה כי אינה מעוניינת בטיפול זוגי ומשפחתי ורואה את המצב כחסר תקנה.

10. דחייה נוספת לא הועילה אף היא ובתסקיר מיום 05.07.17 צוין כי הנאשם הצליח להתמיד בהליך טיפולי פרטני במרכז למניעת אלימות במשפחה רק למשך חמישה מפגשים. לצד זאת, הוא המשיך לשלול התנהגות אלימה או תוקפנית שלו כלפי אשתו בעבר ובהווה והמשיך לתלות את האחריות לבעייתיות בחיי הנישואין שלו בהתנהגות אשתו

וילדיו הבוגרים. הוא גם המשיך לטעון כי הוא מנוצל כלכלית על ידי אשתו וילדיו.

11. באשר לענישה, קצינת המבחן ציינה כי הנאשם הביע חשש שלא יצליח לעמוד בעונש של עבודות שירות על רקע גילו ומצבו הבריאותי, והיא באה בהמלצה להארכת המאסר המותנה התלוי כנגדו לצד הטלת צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 80 שעות וצו מבחן.

12. ואכן, הנאשם נשלח לממונה על עבודות השירות וזה קבע בחוות דעת מיום 27.12.17 כי הנאשם נמצא כמי שאינו כשיר לביצוע עבודות שירות נוכח ריבוי בעיותיו הרפואיות.

הטיעונים לעונש

13. בטיעוניו לעונש ציין ב"כ המאשימה את הרשעתו הקודמת של הנאשם בעבירות של אימים והיזק לרכוש בגינה תלוי ועומד כנגדו מאסר מותנה בר הפעלה של שלושה חודשים. הוא ציין כי במקרה זה, הנאשם התנהג בבריונות כלפי אשתו ופגע בשלמות גופה. הערכים המוגנים שנפגעו ממעשיו הם שלימות גופה של המתלוננת, הגנה על התא המשפחתי, ותחושת הביטחון לבני הבית. מתחם הענישה נע, לדבריו, ממאסר קצר שיכול שירוצה בעבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר בפועל. נוכח התסקירים השליליים וקיומו של סכסוך מתמשך בינו לבין המתלוננת, אין מקום לאמץ את המלצת קצינת המבחן ואין מקום להאריך את התנאי. בפרט, נוכח העובדה כי המאסר על תנאי שהושת על הנאשם היה בשל פגיעת הנאשם במתלוננת, אי לקיחת אחריות מלאה על העבירה, העדר טיפול והחשש מפני הישנות המעשים בעתיד. לדבריו, יש להשית על הנאשם 3 חודשי מאסר במצטבר למאסר על תנאי, כשבסך הכל הנאשם ירצה 6 חודשי עבודות שירות, לצד מאסר על תנאי ארוך ומרתיע, קנס ופיצוי למתלוננת.

14. מנגד ב"כ הנאשם טען בטיעוניו לאימוץ המלצת קצינת המבחן. לדבריו, מדובר בתקיפה ברף התחתון - יריקה בערפה של המתלוננת. מה גם, שמדובר באירוע שהתרחש לפני 4 שנים ומאז לא נפתחו תיקים נוספים כנגד הנאשם וזאת חרף מערכת היחסים העכורה בין הנאשם והמתלוננת שרק הלכה והחמירה עם השנים. גם מצבו הבריאותי הירוד של הנאשם והצרכים המיוחדים של בנו הקטן, מהווים שיקול להקלה בעונש, וכי אין מקום להשית עליו עונש מאסר בעבודות שירות אלא רק של"צ. הוא תמך טיעוניו בפסיקה המלמדת כי אין מקום להשית עונש מאסר בפועל על נאשם רק בשל כך שמצבו הבריאותי אינו מאפשר לו ביצוע המאסר בעבודות שירות. משכך נתבקש להאריך את המאסר על תנאי ולהשית על הנאשם עונש של"צ.

דין והכרעה

15. במעשיו פגע הנאשם בערכים המוגנים של הגנה על שלמות גופו של אדם, בטחונו ושלותו. במקרה זה, פגע הנאשם בבת זוגו, פגיעה בביטחון האישי של המתלוננת משמעותית יותר שכן היא אירעה בתוך ביתה, האמור לשמש לה כמבצר, וממי שאמור להיות קרוב אליה ביותר ולספק לה את ההגנה הגדולה ביותר. מדובר במעשים העומדים בניגוד לחובה הבסיסית הבאה לידי ביטוי בדברי חכמים (תלמוד בבלי, בבא מציעא, דף נט, עמוד א): "אמר ר' חלבו: לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו..." וכדברי הרמב"ם (משנה

תורה, הלכות אישות, פרק ט"ו, י"ט): "וכן צוו חכמים שיהא אדם מכבד את אשתו יותר מגופו ואוהבה כגופו, ואם יש לו ממון מרבה בטובתה כפי ממונו... ויהא דיבורו עמה בנחת ולא יהא עצב ולא רגז" (ראו: ע"פ 2157/92 **פדידה נ' מדינת ישראל**, פ"ד מז(1) 81 (1993); רע"פ 1293/08 **קורניק נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 25.06.08); רע"פ 8279/08 **חיג'אזי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 5.10.08)).

16. אכן, מדובר במעשה המצוי ברף התחתון של עבירות התקיפה מצד הפגיעה הגופנית, אך ברף הגבוה של הפגיעה בכבוד ובביטחון, שכן מדובר בהתנהגות משפילה ומבזה. הרמב"ם (**משנה תורה**, הלכות חובל למזיק פרק ג, הלכה ט) פסק על יסוד המשנה (בבא קמא, פרק ח, משנה ו) בנוגע לחיוב בדמי בושת, כי "הבועט בחבירו ברגלו משלם חמשה סלעים, הכהו בארכובתו משלם שלשה סלעים, קבץ אצבעותיו כמו אוגד אגודה והכהו בידו כשהיא אגודה משלם שלשה עשר סלעים. תקע את חבירו בכפו משלם סלע, סטרו על פניו משלם חמשים סלע... רקק והגיע הרוק בבשרו... משלם מאה סלע". מכאן, שתשלום הבושת החל על הרוקק בחברו הוא פי כמה וכמה ממי שבוטע בו או מכה אותו גופנית בדרך אחרת.

17. נכון להזכיר בהקשר זה גם את דברי רבי אליעזר פאפו (כיהן בתחילת המאה ה-19 כרב הקהילה הספרדית של סליסטר בבולגריה ולאחר מכן בקהילה הספרדית בבוקרשט) בספרו **פלא יועץ** (אות כ, קונטרס כלילת יופי, סעיפים כו-כז): "מה מאוד צריך ליזהר שלא לצער את חברו לא בדבור ולא במעשה לא הראייה ולא ברמיזה ולא יעשה ולא ידבר שום דבר שיש לחוש אחד מני אלף שיכול לגרום צער לחבירו שהרי אמרו חז"ל על הפסוק "והאלקים יביא במשפט על כל נעלם - זה הרק או הורג כינה בפני חבירו ונמאס חבירו, אם כך עתיד ליתן את הדין מי שלא נתכוין לצער על אחת כמה וכמה המתכוין". ואם כך מי שרק בפני חבירו על אחת כמה וכמה הרק בחברו. וממשיך רבי אליעזר פאפו וכותב: "ביותר צריך ליזהר שלא לצער את אשתו אפילו בדברים...".

18. בשים לב לערכים המוגנים לעקרון ההלימה ולפסיקת בתי המשפט בנסיבות דומות, מתחם העונש ההולם במקרה זה, נע ממאסר על תנאי דרך של"צ נרחב, ועד למספר חודשי מאסר בודדים שיכול וירוצו בעבודות שירות, לצד ענישה צופה פני עתיד ופיצוי במקרים המתאימים. אין במקרה זה נסיבות המצדיקות סטייה מהמתחם, לקולא או לחומרא.

ומכאן לנאשם.

19. הנאשם, יליד 1952, כיום בן 66. נשוי למתלוננת 29 שנים. חרף העובדה כי התייתם מאביו בהיותו כבן 7, הנאשם סיים את לימודיו בהצלחה והשלים שירות צבאי מלא בחיל השריון. בנם הקטן של הנאשם והמתלוננת סובל מבעיה רפואית והנאשם קשור אליו רגשית. מלבד עבירת האימונים והיזק לרכוש בגינה תלוי ועומד כנגדו מאסר מותנה, אין לו עבר פלילי.

20. הנאשם אמנם הודה במיוחס לו בבית המשפט והביע צער על מעשיו, אך כפי שעולה מהתסקירים, והדבר בא לידי ביטוי גם בהתנהלותו מול שירות המבחן, בתוך ההליך המשפטי, כפי שפורט לעיל בהרחבה, הוא מצמצם את

אחריותו ואת מידת הפגיעה שלו בבני המשפחה ומשליך את קשייו ואת האחריות על מעשיו על אשתו וילדיהם. כל הניסיונות הרבים והדחיות הרבות שנועדו לרתום את הנאשם להליך טיפולי לא הועילו. כאמור, מהתסקירים עלה כי בני הזוג חיים את כל שנות נישואיהם הרבות בצל בעיות תקשורת משמעותיות, כשהמתלוננת חשה שהנאשם מדבר אליה ואל הילדים באופן משפיל. כיום לאחר שהמצב הפך בלתי נסבל הם למעשה חיים בנפרד תחת קורת גג אחת.

21. יש גם לזקוף לחומרא את העובדה שהנאשם ביצע את העבירה שעה שתלוי ועומד כנגדו עונש מאסר מותנה לאחר שהורשע בעבר באיומים כלפי המתלוננת, לה אמר כי ידקור אותה ויירה בה מטווח אפס, ובעבירה של היזק לרכוש במזיד.

22. ברגיל, היה צריך לגזור את עונשו של הנאשם מעט מעל לאמצע המתחם ולהשית עליו 3 חודשי מאסר בעבודות שירות. בשים לב למאסר על תנאי בר הפעלה התלוי ועומד כנגדו, עונשו היה צריך להיות לכל הפחות 4 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

23. דא עקא, שהנאשם לא נמצא כשיר לעבודות שירות לא בשל התנהגות לא נורמטיבית, כי אם מסיבות רפואיות ואין אפוא, הצדקה לזקוף זאת לחובתו.

24. אכן, ככלל, הארכת עונש מאסר מותנה מתמקדת במצבים שבהם מוצדק לתת לנאשם הזדמנות נוספת לחזור לדרך הישר, כאשר הוא מראה סימנים המניחים יסוד לציפייה כי כך יהיה (רע"פ 7391/08 מחאג'נה נ' מדינת ישראל (פורסם בבנו, 14.09.09)). מטעם זה, קובע סעיף 85 לחוק, כי אם הורשע אדם שעובר טיפול למשתמשים בסמים או סמים טיפול כאמור, רשאי בית המשפט להאריך את תקופת מאסר על תנאי התלויה כנגדו יותר מפעם אחת אם שוכנע כי לא יהיה זה הצודק להפעיל את המאסר על תנאי משום שיש סיכוי לשיקומו של האדם.

25. במקרה זה, כאמור, לא ניתן לזהות סימנים שיש בהם להעיד על אפשרות לשינוי כלשהו. אדרבה, חרף ההזדמנויות הרבות שניתנו לנאשם, במשך תקופה של קרוב לשנתיים, לא חלה התקדמות כלשהי, לא בהבנת הנאשם את הפסול שבמעשיו ולא ביחסיו עם המתלוננת. מהתסקירים אף עלה כי חלה החמרה. המאסר על תנאי נועד במיוחד למצב דברים זה כדי למנוע מהנאשם לשוב על מעשיו, והדבר לא הועיל.

26. עם זאת, הוראת סעיף 56 לחוק קובעת כי בית המשפט רשאי להאריך את תקופת התנאי ולא לצוות על הפעלת המאסר על תנאי "אם שוכנע בית המשפט שבנסיבות הענין לא יהיה צודק להפעיל את המאסר על תנאי", ויש יסוד של ממש לסברת הסנגור כי על אף החומרה האמורה בהתייחס למעשהו של הנאשם ויחסו לביצוע העבירה, התוצאה לפיה הנאשם ירצה מאסר בפועל מאחורי סורג ובריא אך ורק בגלל מצב רפואי לא תקין שמנע מהנאשם לרצות את העונש הראוי לו ולמעשהו בעבודות שירות, אינה צודקת בנסיבות העניין (השוו: עפ"ת (מחוזי-ים) 36840-10-10 **אוחנה נ' מדינת ישראל** (פורסם בבנו, 30.11.10). הדבר נכון במיוחד לאחר תיקון 113 לחוק העונשין אשר קבע את עקרון ההלימה כעקרון המנחה בענישה.

27. לצד כל החומרה שבמעשיו של הנאשם, הן אלו בגינם הושת עליו עונש מאסר על תנאי בהליך הקודם והן אלו שביצע עתה, הענישה ההולמת מעשים אלו אינה מאסר בפועל לתקופה של 3 חודשים ויותר, וגם המאשימה לא טענה לכך בתחילה (טרם הוברר כי הנאשם אינו כשיר לעבודות שירות), ועל כן הארכת התנאי במקרה זה באה בגדרי הנסיבות המצדיקות הארכת התנאי לפי החוק. מטעם זה גם תחת העונש של עבודות שירות שהיה ראוי לנאשם בשל המעשים בגינם הורשע בהליך זה, יושת על הנאשם של"צ אך בהיקף גדול יותר מזה שהומלץ על ידי שירות המבחן לנוכח חומרת העבירה בנסיבותיה. ככלל, גם יש מקום לסברה כי ביצוע עבודות של"צ במקרים רבים, יש בו תועלת גדולה יותר גם לאינטרס הציבורי ופעמים גם למתלוננת, מאשר עבודות שירות.

28. הנה כי כן, הגם שהעונש קל יחסית ביחס לעבירה שביצע הנאשם והמאסר על תנאי שתלוי ועומד כנגדו, התוצאה האחרת חוטאת יותר לשורת הדין. לא נותר אלא לקוות כי הנאשם אכן יפנים את חומרת מעשיו, ועונשו בדרך של ביצוע שירות לציבור, יחד עם המאסר על התנאי חב ההפעלה שיעמוד כנגדו יביאו אותו לשנות את התנהגותו כלפי אשתו ובביתו.

29. בשים לב לכל האמור, אני משית על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 320 שעות של"צ בפיקוח שירות המבחן. שירות המבחן יכין תוכנית של"צ לנאשם בשים לב להיקף השעות שהושתו עליו ויגישה לבית המשפט בתוך 50 יום.

הובהר לנאשם כי ככל שלא יעמוד בתנאי השל"צ לשביעות רצון שירות המבחן, בית המשפט יהיה רשאי לדון בעניינו מחדש ואף להשית עליו עונש אחר.

ב. אני מאריך את התנאי של 3 חודשי מאסר שהושתו על הנאשם בגזר הדין מיום 4.03.12 שניתן במסגרת ת"פ 2625/09, באופן שתקופת התנאי תחל מהיום למשך שנתיים.

ג. פיצוי למתלוננת בסך של 1,500 ₪. הסכום יופקד בקופת בית המשפט עד ליום 21.02.18. חלף הפיצוי הנאשם יכול לרכוש מתנה למתלוננת בשווי האמור, לתתה למתלוננת ולהגיש לבית המשפט עד המועד האמור את הקבלה.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי תוך 45 ימים.

ניתן היום, ה' שבט תשע"ח, 21 ינואר 2018 במעמד המתייצבים.